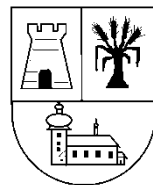

OBECNÍ ZPRAVODAJ

Radim, Studeňany, Tužín, Podhájí, Lhán

Občasník

◆Prosinec 2011◆

Číslo 13

Nastává překrásný vánoční čas. Největší radost z vánoc mají děti, těšící se na stromeček a dárky. Snad i u dospělých přetrvává z dětských dob kouzlo vánočních svátků a i ti se těší na čas prožitý se svými blízkými a přáteli.

Vážení občané, přeji Vám, abyste následující rok prožili podle svého nejlepšího vědomí, abyste se dokázali odpoutat od všedních starostí a našli sami v sobě dost sil k překonávání nesnází, které přináší každodenní život. Mnozí z Vás spoustu času věnují nejen svým blízkým, ale i nezištně a obětavě přiloží ruku k dílu pro obec a spolky, za což jim patří srdečné poděkování. Do nastávajícího roku 2012 přeji hodně a hodně zdraví, štěstí a spokojenosti.

starostka Zdena Brixová

Zasedání zastupitelstva 7. prosince 2011

Na posledním zasedání v letošním roce bylo schváleno rozpočtové provizorium na příští rok. Obec obdržela zpětně dotaci na opravu školní jídelny ve výši 300.000,-Kč. Od MAS „Brána do Českého ráje“ jsme obdrželi dotaci ve výši 30.000,-Kč na údržbu zeleně v obci. Finanční prostředky budou použity na úpravu hřbitova. Paní starostka byla pověřena dalším vyjednáváním s paní Beckovou o koupi místní hospody. Dále bylo rozhodnuto o tom, že místní klubovnu na hřišti dá obec do zápůjčky Sokolu. Jednalo se o možnosti nákupu el.energie pro obecní účely od společnosti Centropol energy.

Co se událo v ZŠ a MŠ Radim

- * Naši školku a školu navštívil Minicirkus se cvičenými pejsky a opičkou, děti – obzvlášť ty nejmenší, měly velikou radost z té veselé podívané.
- * Ve školce proběhla pod vedením p.uč. Šulcové vánoční výtvarná dílna pro rodiče a děti, účast byla hojná a všichni zúčastnění si domů mohli odnést krásné vánoční svícny.
- * Ani v naší školce a škole nechyběl Čert a Mikuláš, starší děti už hrdě ukazovaly, že se nebojí a utěšovaly mladší, kterým se třásla kolínka. Za písničku či básničku každé dítě dostalo balíček dobrot.
- * Máme již nainstalovanou Interaktivní tabuli, k velké radosti všech dětí.☺

Srdečně zveme všechny rodiče, prarodiče a známé na
VÁNOČNÍ BESÍDKY:

Mateřská škola – středa 14.12.2011 15.00 hod.

Základní škola – čtvrtek 15.12.2011 15.00 hod.

PŘEJEME VÁM VŠEM POKOJNÉ A RADOSTNÉ VÁNOČNÍ SVÁTKY

Kolektiv ZŠ a MŠ Radim

Ve dnech 12.-18.12. probíhá na OÚ vánoční výstava

Vzhledem k dlouhodobému období bez deště, se snížila hladina spodních vod, proto občany žádáme o šetrnější hospodaření s pitnou vodou.

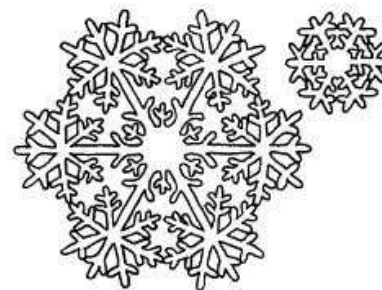
České vánoční tradice

V dřívějších letech byl zvyk štědrovečerního stolu s "devaterem jídel", dnes už se dodržuje jen tradice vánočního cukroví "dvanáctero druhů", podle měsíců v roce. Chalupy se před štědrovečerní večeří vymetaly novou březovou metlou, aby z nich zmizely myši. Svobodné dívky házely přes hlavu střevícem. Pokud jeho špička směřovala ke dveřím, věřilo se, že se dívka vdá a odejde do roka z domu. Po večeři se krájela jablka, přičemž křížek z jadérek znamenal smrt. Smrt rovněž hrozila i tomu, kdo nepočkal, až ostatní dojedí a první od večeře vstal, proto hospodyně nejdříve nanosily všechno jídlo na stůl a teprve potom k němu usedly. Po večeři se rovněž lilo roztavené olovo do vody a ze vzniklých tvarů se určoval osud. Zbytky od večeře nosil hospodář kvůli hojné úrodě k ovocným stromům a taky podělil všechn dobytek.

Vánoční legenda Jedna z legend praví, že jmelí bylo původně stromem, z jehož větví Josef vyřezal kolébku pro Ježíška. Po třiatřiceti letech tento strom porazili Římané a vyrobili z něj kříž, na kterém zemřel Kristus. Strom se hanbou seschl a přeměnil se v rostlinu, z níž jsou živý stromy, stejně jako jsou věřící živi z Kristova těla.

Pověry na Štědrý den

Na Štědrý den se nesmí prát, přináší to do domu smůlu.
Ke společné večeři se zasedá, jakmile vyjde první hvězda.
Po dobu slavnostní večeře nesmí nikdo vstávat od stolu.
Pod talíře se na štědrovečerní večeři dávají kapří šupiny, které mají přinést všem po celý rok dostatek peněz.
Na Štědrý den se nesmí čistit chlévy a stáje, aby dobytek nezačal kulhat.

Zdobení vánočního stromku

Na Štědrý den se zdobí vánoční stromeček. Tento zvyk se do Čech rozšířil v 19. století z Německa. První český ozdobený vánoční stromeček se rozsvítil roku 1812 ve vile ředitele Stavovského divadla. Od 40. let bylo zdobení vánočních stromků ve městě zcela běžné. Na venkově tato tradice zahájila historii až v 60. letech 19. století. V tento den se také v domech zavěšuje jmelí, které má do stavení přinést štěstí a lásku a chránit proti všemu zlému. Zvyk líbat se pod zavěšeným jmelím pochází od starých Keltů, kteří věřili, že jmelí zajišťuje plodnost. Ke štědrovečerní večeři v našich končinách neodmyslitelně patří kapr, který se na stolech začíná každoročně objevovat od 19. století.

25. prosinec – Boží hod vánoční

Na Boží hod vánoční se nesmělo pracovat, ani se nezametala světnice a nestlala lůžka, aby se tak významný den neposkvřil prací. Nechodilo se na žádné návštěvy a celý den se trávil pouze v rodinném kruhu a věnoval se odpočinku a rozjímání. Klidem a pohodou završoval důstojnou část Vánoc. I dnes je tento den uznávaným svátkem. Nikde se nepracuje – naopak, tento den je ve znamení odpočinku a klidu v kruhu rodinném. O božihodové mši bývalo v kostele plno. I dnes bývá zvykem v tento den zajít do některého z kostelů, ve kterých jsou již od Štědrého dne vystaveny jesličky.

26. prosinec – Svatý Štěpán

V lidové tradici měl velký význam druhý svátek vánoční, obecně zvaný „koleda“. Byl to den uvolnění, veselí, návštěv, přání a zpívání – koledování. Je zasvěcený svatému Štěpánovi. S přáním chodili obecní zaměstnanci, hlavně pastýři, k jehož obchůzce patřilo vytrubování u každé chalupy. Po koledě chodili dospělí i děti, ale především chudí lidé. Chudé rodiny si koledou zabezpečily živobytí na několik zimních týdnů, protože o Vánocích bylo zvykem každého obdarovat. Pro koledníky se pekly koláče, vánočky, ale dostávali i jablíčka, ořechy a později i peníze. Koledou se uzavírala veselá čas Vánoc.

31. prosinec - Svatý Silvestr

V pořadí 33. papež Silvestr zemřel 31. prosince 335 po dlouhém pontifikátu, který trval 21 let a 11 měsíců. Jako první papež byl pohřben v chrámě, v bazilice sv. Priscilly na Via Salaria, kde byli pochováni i někteří další papežové. Jeho hrob objevil v roce 1890 archeolog De Rossi. Památka svatého Silvestra se uctívá 31. prosince. Den jeho svátku má ale i symbolický význam. Tak jako 31. prosince končí jeden rok a s nadějí očekáváme příchod nového, tak i pontifikát Silvestra I. označuje konec éry pronásledování křesťanů a začíná nový věk církve. Silvestr je jedním z prvních uctívaných světců a jeho kult se rozšířil do celé Evropy. Stal se patronem domácího zvířectva a dobré úrody. Podle pověry přes silvestrovskou noc by nikde nemělo viset prádlo, protože by v domě někdo zemřel.

1. leden – Nový rok

Na Nový rok se konaly sváteční mše, jichž se zúčastnilo hodně lidí. Vstávalo se brzy, protože dlouho vyspávající člověk byl považován za lenocha či darmošlapa. Mezi lidmi se zakořenilo rčení: „Jak na Nový rok, tak po celý rok.“ V polovině 19. století se ještě chodilo koledovat s novoročními koledními proutky anebo s fanfrnochem. Tento lidový hudební nástroj měl řadu dalších pojmenování – bukál, bukáč, brumbál nebo býk.

6. leden – Tři králové

Podle legendy příběhnou nejprve k narozenému Ježíškovi prostí pastýři, později dorazí se svými dary /myrhou, kadidlem a zlatem/ i tři králové – mudrci, Kašpar, Melichar a Baltazar. Dle legendy se jednalo o tři mudrce /pohany/, kteří byli hvězdopravci odněkud z Arábie. Časem se staly figurky tří králů trvalou součástí betlému. Mládež obcházela s nejslavnější koledou a malým přenosným betlémem chalupy i městské domy. Chlapci chodili po trojicích, oblečení v bílých rízách, s papírovými korunami a s hvězdnou vlasaticí na tyči. Na dveře stavení psali svěcenou křídou písmena K+M+B /iniciály biblických mudrců/, jež měly dům chránit od všeho zlého. K iniciálám připsali příslušný letopočet.

*****

POPISNÁ ČÍSLA V RADIMI

Číslo 36 – SUSANNE HARTMAN

V roce 1815 se v této usedlosti připomíná Josef Petru, který byl 9 roků obecním rychtářem. Dalšími známými majiteli jsou Kopečtí, Václav (1834) pocházel z Lužan. Později se odstěhovali do Lháně (Václav se přizemil do rodiny Seligerovy) a tento objekt i s pozemkem pronajímali. Pronajímatelem (je znám rok 1910) byla rodina Kotykova. Dále zde působil Čeněk Kracík s rodinou (manželka Františka ze Studeňan s dětmi Václavem – 1990 – a Františkem-1994). Těsně po první světové válce zde hospodařil Jaroslav Beran z Libína, který si vzal Růženu, rozenou Kopeckou ze Lháně (dceru majitelů čp. 36). Měli syny Jaroslava (1923) a Bohuslava (1924). Dalším vlastníkem byl Jaroslav (syn zmíněného Jaroslava). Současným majitelem je německá rodina Hartmanových, která od roku 2000 objekt využívá jako rekreační.

Číslo 37 – MIROSLAV FOŘT

První připomínka je z roku 1910, kdy objekt vlastnila a žila v něm Františka Valnohová (1841), rozená Luňáková z Dolánek, vdova po Václavu Valnohovi. Dále je zmiňována Anna Strnadová (1852-1911), dcera Václava Menšíka, hrobníka a jeho ženy Františky z Radimí 33. Dále zde v nájmu žila rodina Jarošova. Od roku 1927 byli majiteli objektu Vyrtychovi – Josef (pocházel z Rožďalovic) a Božena, kteří měli syna Josefa (1926). Ten následně prodal domek JZD Radim. Následně v něm několik let bydlela rodina Baňova. Na přelomu století koupil domek Jaroslav Sedláček (Radim 50) a od něho ho opět koupil získal Miroslav Fořt s rodinou (dětí Miroslav 1986 a Jana 1987), který objekt v současné době přestavuje (střecha).

V prvním čísle roku 2012 se zastavíme u dalších dvou popisných čísel – 38 a 39. Chcete-li nám pomoci s některými upřesněními, kontaktujte nás mobilu 603346410, na pevné lince 493597343 či na e-mailu: nidrlvi@wo.cz.

Z TUŽÍNSKÝCH KRONIK

Na tomto místě máte možnost číst zajímavosti ze starých kronik, které pečlivě vedl a události zapisoval kronikář pan Jiří Frýba dlouhých téměř 40 let (od r. 1966 do r. 2005). Pro obecní zpravodaj je zpracovává současný tužínský kronikář pan Miroslav Říha.

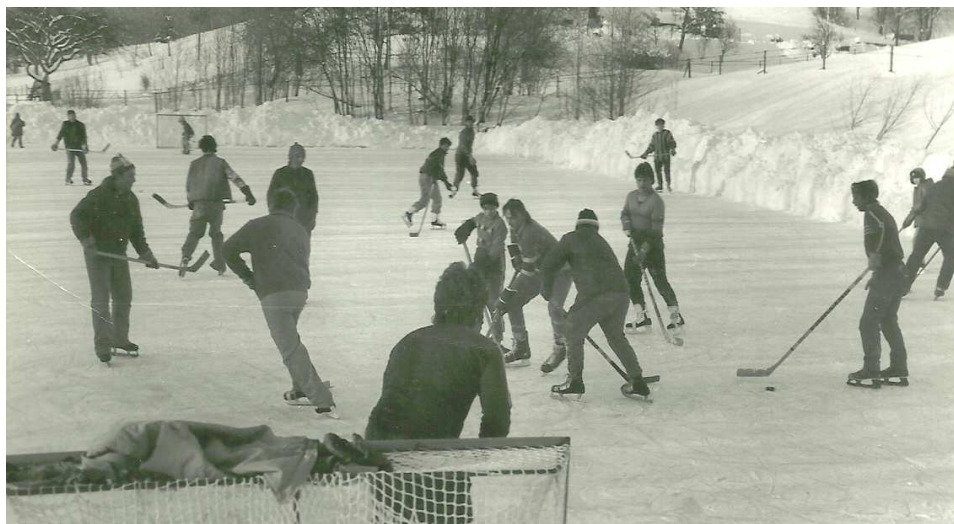
Kluziště

V roce 1969 si příznivci hokejového sportu na Tužíně u regulovaného potoka Stříbrnice nedaleko kapličky upravili pozemek na kluziště. Aby plnilo svůj účel, musí být mrazivá zima. Stačilo však několik teplejších roků a plocha zarostla.

Až zase v roce 1986 došlo k jeho obnovení. Vedení JZD Radim umožnilo svým mladším členům ustavit hokejové družstvo. Také je vybavilo potřebnou výstrojí a na trénink jezdili do Lomnice nad Popelkou na zimní stadion. To přimělo partu nadšenců k obnově kluziště na Tužíně. Okolo plochy byly usazeny betonové obrubníky, které dodal MNV Radim, škvára byla potažena folií a na ní vrstva písku tvořila dno kluziště. Z potoka se čerpadlem plocha naplnila vodou a o kvalitu ledu se postaral mráz. Namalovaly se lajny, postavily branky a už se hrálo. Členy hokejového družstva JZD tehdy byli: Mírek a Tomáš Adolfovi, Ivan Haratický a Jan Tříška, který se i z dalších staral o údržbu a úklid hřiště. Kluziště bylo využíváno především mládeží vždy až do setmění. K přezouvání, ale i k odpočinku sloužil vyřazený autobusový vlek vybavený kamny na dřevo.

Zima v roce 1987 byla bohatá na sníh, připravila sice více práce s odhrnováním, ale ten vytvořil mantinely na okrajích. Díky mrazivému počasí mohlo být kluziště plně využíváno. Místo vleku byl obstarán a z Jičína převezen vyřazený železniční vagon a postaven na panely na pravém břehu potoka. Přes potok byla vybudována lávka a upraven byl i vnitřek vagonu. Odstraněním přepážek vznikla větší místnost, vybavená lavicemi, stolem a kamny. Také bylo instalováno elektrické osvětlení se zásuvkou pro připojení elektrických spotřebičů a vagon byl využíván nejen v zimě. Na uvedených pracích se podíleli F. Erlebach, J. Tříška, J. Šimek, R. Karban, J. Hlaváč, J. Sedláček, D. Rejtek, V. Frýba, M. Říha a další.

Kluziště mělo i osvětlení, které umožnilo jeho využití i ve večerních hodinách. Další roky už klouzavé zimní počasí neumožnilo přírodní led vytvářet a tak prostor za kapličkou zarostl a už se zde nebruslilo.

Výročí v našich vískách

**Koudelková
Božena**

Leden

**Hubáček
Miroslav**

**Effenbergerová
Emilie**

Pranostika

Jaké jsou od Lucie (13. 12.) do Vánoc dni, takové budou v pořadí i jednotlivé měsíce příštího roku, neboť od Lucie do Vánoc každý den a noc mají svou moc.